Лібералізація після 1998 року: банки, ринки та відкриття сектору: порівняння з Женевою та Гонконгом

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Швейцарія: картелі, конкурентне право та електронна біржа

Швейцарія відкрила свій фінансовий сектор у те саме десятиліття, але іншим шляхом. Швейцарські банки тривалий час фіксували свої комісії через угоди, які адмініструвала Швейцарська асоціація банкірів (Swiss Bankers Association). У квітні 1989 року федеральна Картельна комісія запропонувала масштабну дерегуляцію вісімнадцяти картелеподібних домовленостей банків, які охоплювали брокерські комісії, комісії за валютні операції, рекламу та плату за зберігання.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Федеральний департамент економіки наказав розірвати конвенцію про плату за зберігання до кінця 1992 року. Асоціація банкірів оскаржила цей наказ, і в жовтні 1991 року Федеральний верховний суд скасував його з процесуальних підстав. Цей епізод показує, що у Швейцарії за відкриття банківського ринку боролися між собою органи з питань конкуренції, суди і самі банки.[1]

У ті самі роки відбулася й реформа швейцарських бірж. Фондові біржі Женеви, Базеля та Цюриха об'єдналися в 1993 році, а в 1995 році нова асоціація перебрала на себе торгівлю. Електронна торгівля почалася з іноземних акцій у грудні 1995 року й поширилася на швейцарські акції в серпні 1996 року. До літа того року залова торгівля у Швейцарії відійшла в минуле. Нагляд об'єднали пізніше, коли 1 січня 2009 року почала роботу Швейцарська служба нагляду за фінансовими ринками (FINMA).[2]

Гонконг: паралельні перегони

Гонконг реформував свої біржі майже в той самий момент. Hong Kong Exchanges and Clearing заснували 6 березня 2000 року, коли фондова біржа злилася з ф'ючерсною.[3] SGX утворилася на три місяці раніше. Отже, обидва міста в 1999–2000 роках дійшли висновку, що взаємна біржа, яка належить місцевим брокерам, не витримає конкуренції на ринку електронної торгівлі та глобальних інвесторів. Розділ III частини K розглядає суперництво між двома біржами і ширше — між двома фінансовими центрами.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Оцінка

Порівняння виявляє три риси сінгапурських реформ. По-перше, провідну роль відігравала держава. У Швейцарії за відкриття сперечалися органи з питань конкуренції, суди і самі банки. У Сінгапурі урядова група з перегляду розробила реформи, комітети приватного сектору їх доопрацювали, а MAS втілило їх за графіком. По-друге, відкриття було виміряним. Сінгапур допускав іноземні банки пронумерованими траншами й з обмеженнями на кількість відділень, а частку ринку власних банків захищав відкрито задекларованою політикою. По-третє, відкриття й консолідація були частинами однієї стратегії. Уряд використав іноземну конкуренцію, щоб змусити місцеві банки об'єднатися й реформувати корпоративне управління. Результатом стали три сильні національні банки, здатні конкурувати в регіоні.

Швейцарський підхід зберіг більше розмаїття установ — від великих банків до приватних банків Женеви, кантональних і регіональних банків. Сінгапур погодився на зникнення чотирьох із семи своїх банківських груп як на ціну сили. У сфері нагляду обидва центри прийшли до схожого результату: єдиного інтегрованого наглядового органу для банківської діяльності, страхування й ринків капіталу. Швейцарія створила FINMA лише 2009 року, тоді як MAS, що вже було інтегрованим наглядовим органом Сінгапуру, проголосило своєю філософією нагляд, орієнтований на ризики, ще в 1998 році.

У цифрах

Початок перегляду фінансового сектору: серпень 1997 року. Частка фінансових послуг у ВВП у 1997 році: 12 %. Комерційні банки на кінець березня 1998 року: 154 (12 місцевих, 22 іноземні з

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

повною ліцензією, 13 з обмеженою ліцензією, 107 офшорних). Оголошення програми лібералізації: 17 травня 1999 року. Обмеження іноземної участі в місцевих банках: 20 % (1971), 40 % (1990), скасовано в 1999 році. Пороги схвалення: 5, 12 і 20 %. Перші Qualifying Full Banks: чотири 20 жовтня 1999 року, шість з 1 січня 2002 року, вісім у 2012 році, десять у 2026 році. Точки обслуговування QFB: 10 (1999), 15 (2001), 25 (2005). Частка місцевих банків у депозитах резидентів: 62 % (1999), 59 % (2004), політична нижня межа — 50 %. Місцеві банківські групи: сім до 1998 року, три після 2001 року. DBS–POSBank: S$ 1,6 млрд, 16 листопада 1998 року. UOB–OUB: S$ 10 млрд, вересень 2001 року. Утворення SGX: 1 грудня 1999 року, лістинг 23 листопада 2000 року. Брокерські комісії повністю договірні: з 1 жовтня 2000 року. Набрання чинності Законом про цінні папери та ф'ючерси й Законом про фінансових радників: 1 жовтня 2002 року. Страхування депозитів: S$ 20 000 з 1 квітня 2006 року, S$ 100 000 з 1 квітня 2024 року.

Примітки

1. *The Christian Science Monitor*, "Tough Times for Swiss Bankers", 8 червня 1989 р.: у середині квітня 1989 р. "the Swiss Cartel Commission proposed a sweeping deregulation of the 18 cartel-like arrangements operated by the banks", спрямовану проти "the price-fixing agreements on brokerage fees, foreign-exchange commissions, bank advertising, and custodian fees" – Федеральний верховний суд Швейцарії, рішення від 25 жовтня 1991 р., BGE 117 Ib 481: Конвенція IV Швейцарської асоціації банкірів стосувалася єдиних тарифів за відкриті депозити цінних паперів; 10 вересня 1990 р. Федеральний департамент економіки наказав розірвати її "bis spätestens 31. Dezember 1992"; Суд задовольнив скаргу Асоціації й повернув справу на новий розгляд. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

2. Wikipedia, “SIX Swiss Exchange” (дата звернення: листопад 2026 р.): заснована в 1993 р. шляхом злиття фондових бірж Женеви, Базеля та Цюриха; “The newly created association took over trading in 1995”; електронна торгівля іноземними акціями з грудня 1995 р., швейцарськими — з серпня 1996 р., коли торговельну залу закрили; перейменована на SWX Swiss Exchange у 1999 р. і на SIX Swiss Exchange у 2008 р. Стаття також датує останню залову сесію 16 серпня 1995 р., що суперечить її власному викладу й *Dictionnaire historique de la Suisse*, на який посилається женевський том (залова торгівля припинилася влітку 1996 р.) – Ressos, *Genève, place financière internationale*, частина E, розділ про регуляторну базу управління капіталом: FINMA розпочала діяльність 1 січня 2009 р., об’єднавши Федеральну банківську комісію, Федеральне управління приватного страхування та Контрольний орган із протидії відмиванню грошей, з посиланням на Федеральний закон від 22 червня 2007 р. про Швейцарську службу нагляду за фінансовими ринками. ↩
3. Wikipedia, “Hong Kong Exchanges and Clearing” (дата звернення: листопад 2026 р.): заснована 6 березня 2000 р.; злиття з Hong Kong Futures Exchange завершено в березні 2000 р.; до злиття об’єднана фондова біржа мала 570 організацій-учасників. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.